

Medstrategy:
Ολοκληρωμένη Στρατηγική για την
Αειφόρο Ανάπτυξη των Αγροτικών Περιοχών
της Μεσογείου
www.medstrategyproject.eu

Medstrategy:
Integrated Strategy for
Sustainable Development of Mediterranean
Rural Areas
– Cod. 2G-MED09-282

The MedStrategy project

MedStrategy project was a project financed through the EU MED Programme. It aimed at improving and addressing territorial governance of Med rural areas towards sustainability through an innovative integrated Planning Model (PM). The process focused on 3 themes:

- The integration of economic, social, environmental dimensions of sustainability in planning;
- The development of integrated & shared strategies and actions through the cooperation of local authorities and the engagement of local communities (key actors, stakeholders) for the innovation of territorial governance;
- The setting up of common objectives & activities (preservation of cultural and natural heritage, competitiveness of territorial system, social & gender equality, etc) for local and transnational synergies of rural areas.

The project started in June 2010 and was completed in November 2012.

To έργο MedStrategy

- Το έργο MedStrategy χρηματοδοτήθηκε από το Ευρωπαϊκό Πρόγραμμα MED. Σκοπός του ήταν η βελτίωση και η κατεύθυνση της τοπικής διακυβέρνησης των Μεσογειακών αγροτικών περιοχών προς την αειφορία μέσω ενός καινοτόμου μοντέλου σχεδιασμού (ΜΣ). Η διαδικασία εστίασε σε τρία θέματα:
- Την ενσωμάτωση των οικονομικών, κοινωνικών και περιβαλλοντικών παραμέτρων της αειφορίας στο σχεδιασμό,
 - Την ανάπτυξη ολοκληρωμένων δράσεων και στρατηγικών μέσω της συνεργασίας της τοπικής αυτοδιοίκησης και την εμπλοκή των τοπικών κοινωνιών (τοπικών παραγόντων) ώστε η τοπική διακυβέρνηση να καταστεί καινοτόμος,
 - Την θέσπιση κοινών στόχων και δράσεων (διατήρηση πολιτιστικής και φυσικής κληρονομιάς, ανταγωνιστικότητα του τοπικού συστήματος, κοινωνική ισότητα και ισότητα των δύο φύλλων, κλπ) για την τοπική και διακρατική συνεργασία των αγροτικών περιοχών.
- Το έργο ξεκίνησε τον Ιούνιο του 2010 και ολοκληρώθηκε τον Νοέμβριο του 2012.

Activities

Diagnosis of the involved territories: assessment of the 3 dimensions of sustainability (economic-social-environmental) through appropriate indicators and using GIS applications, in order to identify trends and conditions, root causes of problems.

Diagnosis of the institutional framework: audit of local authorities governance systems in order to identify weaknesses and strengths of the present institutional system; review of success governance modes and tools.

Establishment of communities participation process through the setting up of local forums that involve key actors and local stakeholders (citizens, local administrators and decision makers, opinion leaders, business sector operators, tourism providers, professional associations, environmental associations, civil society groups etc.) in order to elaborate and produce a common vision of future and shared "green economy" strategies.

Drawing up of 4 Local Pilot Operative Plans for the integrated development oriented to sustainability of rural areas: Local Pilot Operative Plans were scheduled following strategic axes and objectives. For each strategic axis innovative and integrated actions were pointed out. The technical and administrative tools, the financial sources/tools and the key actors requested for the implementation of each action were defined as well as actions' time schedule.

Definition of the Transnational Local Development Methodology for sustainable development in Mediterranean rural areas".

Drawing up of 4 key interventions aimed at the social and economic development of the involved rural areas.

Δραστηριότητες

Διάγνωση των περιοχών που συμμετείχαν στο έργο: αποτίμηση των 3 διαστάσεων της αειφορίας (οικονομική-κοινωνική-περιβαλλοντική) μέσω των κατάλληλων δεικτών για τον προσδιορισμό τάσεων και συνθηκών, των αιτιών των προβλημάτων.

Διάγνωση του καθιερωμένου πλαισίου: επιθεώρηση των συστημάτων διακυβέρνησης της τοπικής αυτοδιοίκησης για τον εντοπισμό των δυνατών σημείων και των αδυναμιών του παρόντος συστήματος, ανασκόπηση των επιτυχημένων μεθόδων και εργαλείων διακυβέρνησης.

Καθιέρωση διαδικασίας συμμετοχής των κοινοτήτων μέσω της δημιουργίας τοπικών forums που εμπλέκονται τοπικοί φορείς και λήπτες αποφάσεων (πολίτες, παράγοντες τοπικής αυτοδιοίκησης, δημότες, εκπρόσωποι της αγοράς, εκπρόσωποι του τομέα της αγροτικής ανάπτυξης, κλπ) με σκοπό την επεξεργασία και παραγωγή ενός κοινού οράματος για το μέλλον και των στρατηγικών «πράσινης οικονομίας».

Σχεδιασμός 4 Πιλοτικών Τοπικών Λειτουργικών Σχεδίων για ολοκληρωμένη ανάπτυξη προσανατολισμένη στην αειφορία των αγροτικών περιοχών: Προγραμματίστηκαν πιλοτικά λειτουργικά σχέδια που ακολούθησαν στρατηγικούς άξονες και σκοπούς. Για κάθε άξονα, καταδειχθηκαν και ολοκληρωμένες δράσεις. Επίσης, καθορίστηκαν τεχνικά και διαχειριστικά εργαλεία, οι οικονομικοί πόροι και οι παράγοντες-κλειδιά που απαιτούνται για την υλοποίηση κάθε δράσης και το απαιτούμενο χρονοδιάγραμμα.

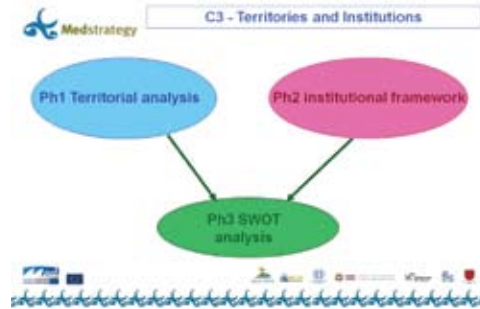
Καθορισμός της υπερεθνικής μεθοδολογίας τοπικής ανάπτυξης για την αειφόρο ανάπτυξη στις αγροτικές περιοχές της Μεσογείου.

Regions involved

The project involved rural territories of the Mediterranean area, in Italy, Spain, Greece, and Malta. The involved areas were: the territory of Tindari-Nebrodi including 16 Municipalities in the Province of Messina (Sicily); the territory of Archanon-Asterousion Municipality including 59 communities in the Prefecture of Heraklion (Crete); the territory of Teruel including 10 Municipalities within the Teruel Province (Aragon); the territory around Pembroke which was the “project leader” for the Majjistral Local Council including 13 Municipalities in the District of Northern Harbour (Malta Majjistral).

Περιοχές που συμμετείχαν

Στο έργο συμμετείχαν περιοχές από την Ιταλία, την Ισπανία, την Ελλάδα και τη Μάλτα.

Αυτές ήταν: η περιοχή Tindari-Nebrodi που περιλαμβάνει 16 δήμους στην επαρχία της Μεσσίνας (Σικελία), ο Δήμος Αρχανών-Αστερουσίων που αποτελείται από 59 κοινότητες στην περιφέρεια του Ηρακλείου Κρήτης, την περιοχή Teruel που περιλαμβάνει 10 δήμους στην επαρχία Αραγκόν, την περιοχή γύρω από το Pembroke που ήταν και ο συντονιστής του έργου για το τοπικό συμβούλιο του Majjstral που περιλαμβάνει 13 δήμους στην περιφέρεια του Βόρειου λιμανιού της Μάλτας (Malta Majjstral).

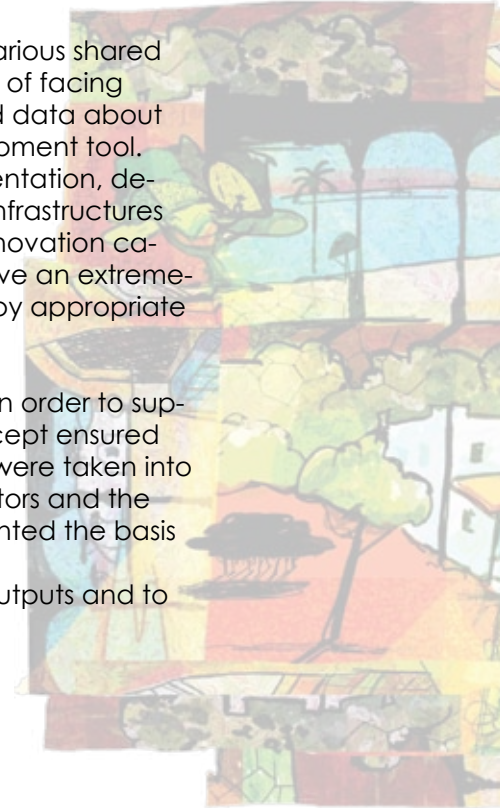

Philosophy of the Programme “Medstrategy”

The planning of rural development in the Mediterranean area was based on the various shared characteristics of both country-level capabilities, and at the same time at the level of facing common problems. In this direction, under the Medstrategy project, were analyzed data about specific Mediterranean rural areas in order to provide a common planning development tool. Today rural areas are subjected to a number of problems such as institution fragmentation, demographic declination (migration of young people towards urban centers), poor infrastructures and services, weak economic activities as well as lack of know-how and scarce innovation capacity both in technical and governance terms. On the other hand, rural areas have an extremely valuable natural and cultural heritage representing local identity but not driven by appropriate governance for this territorial level.

In this context the project intended to experiment an integrated planning pattern in order to support the sustainable development of Mediterranean rural areas. Sustainability concept ensured that the nature conservation and the improvement of living conditions for people were taken into consideration equally. In the search for balanced and shared solutions, the key actors and the stakeholders were intensively involved. The collaboration of all local actors represented the basis for the development of integrated local plans.

Trans-national cooperation among them allowed to reach common and shared outputs and to pass on experience and results to other rural areas.

Φιλοσοφία του Προγράμματος Medstrategy

Ο σχεδιασμός για την αγροτική ανάπτυξη στο χώρο της Μεσογείου είχε ως βάση τα πολλά κοινά χαρακτηριστικά των χωρών τόσο σε επίπεδο δυνατοτήτων, όσο και σε επίπεδο προβλημάτων. Σε αυτή τη κατεύθυνση και στο πλαίσιο του προγράμματος Medstrategy αναλύθηκαν δεδομένα συγκεκριμένων Μεσογειακών αγροτικών περιοχών προκειμένου να αποτελέσουν εργαλεία ενός κοινού αναπτυξιακού σχεδιασμού.

Σήμερα, οι αγροτικές περιοχές έρχονται αντιμέτωπες με μια σειρά προβλημάτων όπως ο θεσμικός κατακερματισμός, η δημογραφική απόκλιση (μετανάστευση των νέων προς τα αστικά κέντρα), ελλείψεις υποδομές και υπηρεσίες, αδύναμη οικονομική δραστηριότητα, καθώς και η έλλειψη τεχνογνωσίας και περιορισμένης καινοτομίας τόσο σε τεχνικό επίπεδο όσο και σε αυτό της διακυβέρνησης. Από την άλλη πλευρά, οι αγροτικές περιοχές έχουν εξαιρετικά πλούσια φυσική και πολιτιστική κληρονομιά που αντικατοπτρίζεται στην τοπική τους ταυτότητα, αλλά το επίπεδο διακυβέρνησης δεν είναι εφάμιλλο των υψηλών απαιτήσεων και αναγκών αυτών των περιοχών. Στο πλαίσιο αυτό, το έργο είχε ως σκοπό τον πειραματισμό στην ανάπτυξη ενός ολοκληρωμένου σχεδίου δράσης για την στήριξη της αειφόρου ανάπτυξης των αγροτικών περιοχών της Μεσογείου. Η έννοια βιωσιμότητα διασφάλισε ταυτόχρονα την προστασία της φύσης και τη βελτίωση των συνθηκών διαβίωσης για τους ανθρώπους. Στην αναζήτηση για ισορροπημένες και κοινές προτάσεις, οι τοπικοί φορείς και οι ενδιαφερόμενοι συμμετείχαν ενεργά. Η συνεργασία όλων των τοπικών φορέων αποτέλεσε τη βάση για την ανάπτυξη ολοκληρωμένων τοπικών σχεδίων. Ενώ, τέλος η διακρατική συνεργασία μεταξύ των εταίρων επέτρεψε την επίτευξη κοινών προτάσεων και κοινών εξόδων ώστε να μπορέσει να διαχυθεί η αποκτηθείσα εμπειρία και σε άλλες αγροτικές περιοχές που αντιμετωπίζει τις ίδιες προκλήσεις βιωσιμότητας..

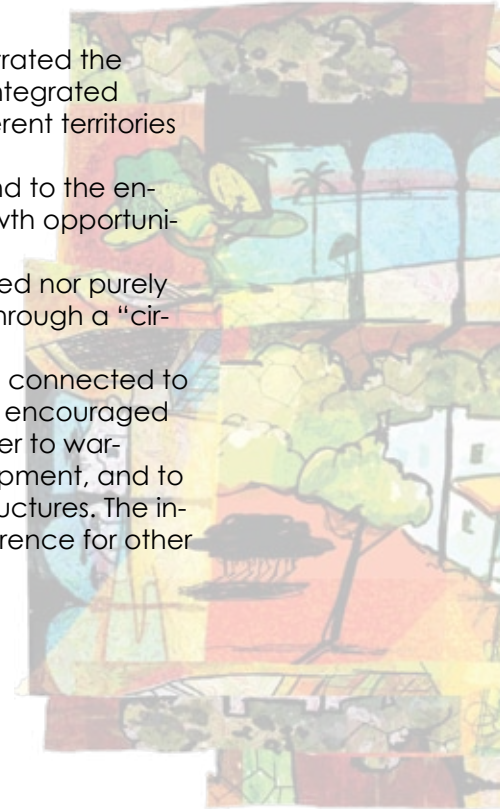
Innovative aspects of the project

The project promoted an innovative territory management pattern which demonstrated the territorial homogeneity and identity. The model made reference to a shared and integrated methodology facing problems which could have had different solutions in the different territories connected to different needs and peculiarities.

The integrated approach contributed to the valorization of local identity factors and to the endogenous and balanced development of rural areas, in order to provide new growth opportunities.

In each partner country a Local Operative Plan (LOP) was tested. It was neither fixed nor purely descriptive but it was constantly being evolved even after the end of the project through a "circular process" of improvement.

Another key element of the project was the adoption of a "bottom up" approach, connected to the community active involvement in the planning process. The process proposed, encouraged the establishment of synergies among the different local Governance levels, in order to warranty a simplification of the procedures to be adopted during the planning development, and to improve the efficiency and management abilities of the different administrative structures. The innovative approach, through the drawing up of a handbook, that was a useful reference for other rural territorial contexts that had similar criticalities and potential.

Καινοτόμες πτυχές του έργου

Το έργο προώθησε ένα καινοτόμο σχέδιο διαχείρισης σε τοπικό επίπεδο, το οποίο παρουσίασε την εδαφική ομοιογένεια και ταυτότητα.

Το μοντέλο έκανε αναφορά σε μια κοινή και ολοκληρωμένη μεθοδολογία που υποδείκνυε την αντιμετώπιση των προβλημάτων προσφέροντας εναλλακτικές λύσεις σε διαφορετικές τοπικές κοινωνίες, οι οποίες παρουσιάζουν διαφορετικές ανάγκες και ιδιαιτερότητες.

Η ολοκληρωμένη προσέγγιση δράσης συνέβαλλε στην αξιοποίηση της αναγνώρισης των ιδιαίτερων τοπικών παραγόντων και της ενδογενούς και ισορροπημένης ανάπτυξης των αγροτικών περιοχών, με σκοπό να προσφέρει νέες ευκαιρίες ανάπτυξης.

Σε κάθε χώρα εταίρο του προγράμματος Med δοκιμάστηκε ένα Τοπικό Σχέδιο Δράσης (LOP). Επρόκειται για ένα λειτουργικό σχέδιο το οποίο θα ήταν συνεχώς εξελισσόμενο, ακόμη και μετά το πέρας του έργου μέσα από μια «κυκλική διαδικασία» βελτίωσης.

Ένα άλλο βασικό στοιχείο του σχεδίου ήταν η υιοθέτηση μιας «από τα κάτω προς τα πάνω» προσέγγιση, που συνδέεται με την ενεργό συμμετοχή της κοινωνίας στη διαδικασία σχεδιασμού.

Η προτεινόμενη διαδικασία ενθ'αρρυνε τη δημιουργία συνεργιών μεταξύ των διαφορετικών φορέων σε τοπικό επίπεδο διακυβέρνησης, με σκοπό την εγγύηση για την απλοποίηση των διαδικασιών που έπρεπε να ληφθούν κατά τη διάρκεια του σχεδιασμού της ανάπτυξης, καθώς και για τη βελτίωση των ικανοτήτων και της αποτελεσματικότητας της διαχείρισης των διαφόρων διοικητικών δομών.

Η καινοτόμος προσέγγιση, μέσα από την εκπόνηση ενός εγχειριδίου, ήταν ένα χρήσιμο σημείο αναφοράς για άλλες αγροτικές περιοχές που αντιμετώπιζαν παρόμοια κρίσιμα ζητήματα και διέθεταν παρεμφερείς δυνατότητες.

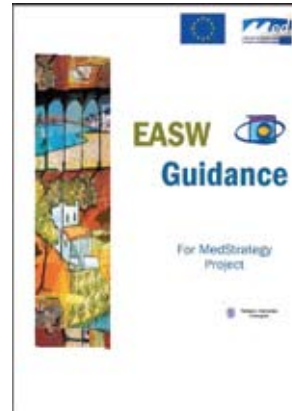
Deliverables of the Project: Medstrategy (1/2)

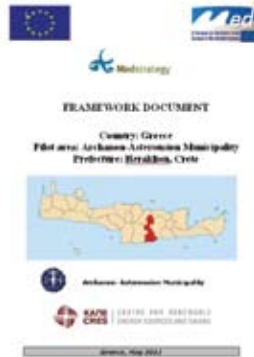
Under the Medstrategy programme, the characteristics of each area of intervention as outlined for the 4 partner countries involved were taken into account.

The Archanon Asterousion Municipality was selected as the area of intervention that was under examination for the Greek participation in this programme.

In collaboration with CRES the Territorial Analysis for the area of Archanon Asterousion Municipality, was developed and reflected the particular characteristics and data of the region.

Simultaneously, we implemented the Institutional Analysis on the diagnosis of the problems, risks, opportunities, and possibilities regarding the quality and availability of local resources, territorial competitiveness and attractiveness, training and skills of human resources.

Παραδοτέα του Προγράμματος Medstrategy (1/2)

Στο πλαίσιο αυτού του προγράμματος Medstrategy ελήφθησαν υπόψη τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά από κάθε περιοχή παρέμβασης όπως αυτές ορίστηκαν για τις 4 χώρες εταίρους που συμμετέχουν.

Ο Δήμος Αρχανών Αστερουσιών αποτέλεσε την υπό εξέταση περιοχή παρέμβασης για την ελληνική συμμετοχή στο πρόγραμμα.

Σε συνεργασία με το ΚΑΠΕ εκπονήθηκε η Χωρική Ανάλυση για την Περιοχή του Δήμου Αρχανών Αστερουσιών, στην οποία αποτυπώθηκαν τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά και δεδομένα της περιοχής.

Ταυτόχρονα, υλοποιήθηκε η θεσμική ανάλυση σχετικά με την διάγνωση των προβλημάτων, των κινδύνων, των ευκαιριών, και των δυνατοτήτων όσον αφορά στην ποιότητα και διαθεσιμότητα των τοπικών πόρων, την εδαφική ανταγωνιστικότητα και ελκυστικότητα, την κατάρτιση και τις ικανότητες των ανθρωπίνων πόρων.

Deliverables of the Project: Medstrategy (2/2)

During the implementation of this project, there was the possibility of cooperation with experts on issues concerning intervention in each country.

For example, Italy had as intervention area the sector of tourism, Greece the sector Rural Development, Spain the sector of livestock and Malta the sector of Services.

During the cooperation with the members of the Expert Board were presented best practices and methods already implemented in other areas.

The intervention areas of the country were examined, and particularly for Greece, the collaboration with scientific personnel which was consisted of expert consultants, resulted in 4 points of intervention

1. Sustainable Development Action Plan for a rural Community at Archanon Asterousion Municipality
2. Creation of Soil Map for Decision Support in Agricultural Management
3. Research for Strategic Plan and Development for the promotion of Table Grapes of the Municipality of Archanon- Asterousion
4. Support for the participatory programming for sustainable applications of renewable technologies in the agricultural sector of the Archanes-Asterousia Municipality (former N. Kazantzakis Municipality) – Identification and design of a pilot project.

Παραδοτέα του Προγράμματος Medstrategy (2/2)

Κατά τη διάρκεια υλοποίησης του εν λόγω έργου δόθηκε η δυνατότητα της συνεργασίας με εμπειρογνώμονες σε θέματα που αφορούσαν στον τομέα παρέμβασης της κάθε χώρας.

Συγκεκριμένα, η Ιταλία είχε σαν τομέα παρέμβασης τον Τουρισμό, η Ελλάδα την Αγροτική Ανάπτυξη, η Ισπανία την Κτηνοτροφία και η Μάλτα τις Υπηρεσίες.

Κατά τη διάρκεια της συνεργασίας με τα μέλη που απαρτίζουν την ομάδα των εμπειρογνομόνων παρουσιάστηκαν καλές πρακτικές και μέθοδοι που ήδη υλοποιούνται σε άλλες περιοχές.

Μελετήθηκαν οι περιοχές παρέμβασης της κάθε χώρας και συγκεκριμένα για την Ελλάδα η συνεργασία με επιστημονικό προσωπικό που απαρτίζεται από τους εμπειρογνώμονες κατέληξαν σε 4 Σημεία Παρέμβασης

1. Σχεδιασμό Δράσεων Πράσινης Ανάπτυξης σε Αγροτική «Κοινότητα» του Δήμου Αρχανών – Αστερουσίων
2. Δημιουργία εδαφολογικού χάρτη υποστήριξης λήψης απόφασης διαχείρισης αγρού
3. Έρευνα Στρατηγικού Σχεδιασμού και Ανάπτυξης για την προώθηση των επιτραπέζιων σταφυλιών του Δήμου Αρχανών – Αστερουσίων
4. Αξιοποίηση της βιομάζας, κατάλοιπα και υποπροϊόντα στην ευρύτερη περιοχή του Δήμου Αρχανών Αστερουσίων.

PARTNERS - ΕΤΑΙΡΟΙ

Italy - Ιταλία

Lead Partner: Intermunicipal Consortium "Tindari-Nebrodi", Tindari (ME) –
Επικεφαλής εταίρος: Διαδημοτικό Συμβούλιο "Tindari-Nebrodi", Tindari (ME)
ANCI Sicilia, Palermo – ANCI Σικελία, Παλέρμο

Greece - Ελλάδα

Archanon- Asterousion Municipality, Crete – Δήμος Αρχανών –
Αστερουσίων, Κρήτη

CRES - Centre for Renewable Energy Sources and Saving, Pikermi (Attiki) -
ΚΑΠΕ – Κέντρο Ανανεώσιμων Πηγών και Εξοικονόμησης Ενέργειας

Malta - Μάλτα

Pembroke Local Council, Pembroke – Τοπικό Συμβούλιο του Πέμπροκ,
Πέμπροκ

Spain - Ισπανία

Province of Teruel, Teruel – Επαρχία του Τερουέλ, Τερουέλ

Foundation for the Social Development, Zaragoza – Ίδρυμα για την
Κοινωνική Ανάπτυξη, Σαραγόσα

ASSOCIATED PARTNERS – ΣΥΝΔΕΔΕΜΕΝΟΙ ΕΤΑΙΡΟΙ

Tourism Department of the Regional Government of Sicily, Palermo (Italy)

– Τμήμα Τουρισμού της Περιφερειακής Αυτοδιοίκησης της Σικελίας, Παλέρμο
(Ιταλία)

Territorial Policies Department of the Province of Messina, Messina (Italy) –

Τμήμα Περιφερειακών Πολιτικών της Επαρχίας της Μασίνας, Μεσσίνα (Ιταλία)

Local Council Association of Malta, Balzan (Malta) – Ένωση Τοπικών

Συμβουλίων της Μάλτας, Balzan ((Μάλτα)

Environment Department of the Regional Government of Aragón,

Zaragoza (Spain) – Τμήμα Περιβάλλοντος της Περιφερειακής Αυτοδιοίκησης
του Aragón

Region of Crete, Heraklion (Greece) – Περιφέρεια Κρήτης, Ηράκλειο (Ελλάδα)

